

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu/modułu:	Terapia manualna	Liczba punktów ECTS: 3	Kod przedmiotu: C04										
Jednostka prowadząca:	WYDZIAŁ FIZJOTERAPII												
Kierunek studiów:	FIZJOTERAPIA												
Forma studiów:	+	Stacjonarne	+										
			Niestacjonarne										
Poziom studiów:		I-go stopnia											
		II-go stopnia											
	+	Jednolite magisterskie											
Semestr:	I	II	III	+	IV	+	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Forma zaliczenia:	Z/o/ E	Zaliczenie (Z), Zaliczenie na ocenę (Z/o), Egzamin (E)											
Profil studiów:	Praktyczny												
Język wykładowy:	Polski												
Koordinator:													
Prowadzący przedmiot:	mgr Wojciech Wolański/mgr Grzegorz Skiba/mgr Edyta Pawężka												
Forma kształcenia										Liczba realizowanych godzin (nakład pracy studenta)			
										Stacjonarne			
Bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim	Wykład (W)										10	10	
	Seminaria (S)												
	Ćwiczenia audytoryjne (CA)												
	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)										40	40	
	Ćwiczenia kliniczne (CK)												
Czas pracy własnej studenta (godziny studenta)										30	30		
SUMA GODZIN										80	80		
Bilans punktów ECTS										3			
1. Cel przedmiotu:													
<ol style="list-style-type: none"> Klasyfikowanie cech i rodzajów zaburzeń czynnościowych. Umiejętność badania i terapii zaburzeń czynnościowych narządu ruchu Umiejętności wykonywania technik terapii tkanek miękkich oraz stawowych. 													

2. Wymagania wstępne:	
1. Wiedza i umiejętności z anatomii, biomechaniki, fizjoterapii ogólnej 2. Umiejętność pracy samodzielnej	
3. Warunki zaliczenia:	
1. Obecność na zajęciach zgodnie z „Regulaminem studiów” 2. Zaliczenie kolokwium cząstkowych 3. Egzamin (pytania testowe zamknięte i otwarte, 60% poprawnych odpowiedzi) 4. Złożenie pracy samokształceniowej	
4. Oczekiwane efekty kształcenia	
Efekty kształcenia przedmiotu (szczegółowe):	Metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia*
<p><u>Wiedza</u> W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:</p> <p>C.W1. pojęcia z zakresu rehabilitacji medycznej, fizjoterapii oraz niepełnosprawności</p> <p>C.W2. mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem</p> <p>C.W3. mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii</p> <p>C.W4. metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych</p> <p>C.W5. zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta</p> <p>C.W7. teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii</p> <p>C.W8. wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii</p>	<p>Kolokwia, egzamin ustny.</p>
<p><u>Umiejętności</u> W zakresie umiejętności absolwent potrafi:</p> <p>C.U1. przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej</p>	<p>zaliczenie praktyczne, praca z pacjentem</p>

C.U2.	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych	
C.U8.	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	
C.U9.	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	
C.U10.	wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	

*np.: egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium pisemne, kolokwia cząstkowe, odpowiedź ustna, prezentacja multimedialna, analiza problemu, analiza przypadku, ćwiczenia praktyczne, praca w grupie, dziennik umiejętności, dyskusja, referat, esej i inne

5. Treści programowe:

Tematyka zajęć:

Wykłady

Rys historyczny terapii manualnej.

Rodzaje zaburzeń czynnościowych narządu ruchu.

Wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej.

Badanie i terapia miejscowego i obwodowego podrażnienia segmentowego

Objawy i skutki podrażnienia mięśni kończyny dolnej i obręczy biodrowej.

Metodyka badania punktów bólowych.

Objawy i skutki podrażnienia mięśni kończyny górnej, obręczy barkowej, głowy i tułowia.

Zaburzenia wzorców ruchowych, badanie, objawy i skutki zaburzeń.

Ćwiczenia

Ogólne badanie manualne:

Orientacyjna ocena zewnętrzna,

Wyszukiwanie punktów kostnych – przyczepów mięśni,

Położenie stawów – palpacja torebek stawowych i więzadeł,

Topografia poziomów kręgosłupa.

Zaburzenia czynnościowe narządu ruchu: cechy, rodzaje.

Wskazania, przeciwwskazania, rodzaje technik terapii manualnej

Badanie palpacyjne i terapia miejscowego i obwodowego podrażnienia segmentowego w dermatomie:

Przyczyny i objawy podrażnienia segmentowego w skórze,

Objaw fałdu skórno – fałd Kiblera,

Techniki tkanek miękkich według Levita – skórne, powięziowe, ścięgien.

Badanie palpacyjne i terapia miejscowego i obwodowego podrażnienia segmentowego w miotomie:

Objawy podrażnienia mięśni,

Mięśnie wskaźnikowe,

Topografia i terapia punktów bólowych: maksymalnie bolesnych i spustowych.

Ocena czynności mięśni:

<p>Testy elastyczności mięśni, Testy oporowe według Cyriaxa, Ocena stereotypów ruchowych</p>		
<p>Badanie palpacyjne i terapia podrażnienia więzadeł: Więzadła kręgosłupa, Więzadła miednicy, Więzadła stawów obwodowych.</p>		
<p>Techniki poizometrycznej relaksacji mięśni kończyny dolnej i obręczy biodrowej. Cel, wskazania, przeciwwskazania, metodyka wykonania, Techniki autoterapii.</p>		
<p>Techniki poizometrycznej relaksacji mięśni kończyny górnej i obręczy barkowej, kręgosłupa i głowy. Metodyka wykonania, Techniki autoterapii.</p>		
<p>Tematyka zajęć – wykłady</p>		
<p>Zasady terapii manualnej stawów: Metodyka mobilizacji ślizgowych i trakcji.</p>		
<p>Zasady terapii manualnej stawów kończyny górnej i kończyny dolnej Dobór kierunku ślizgu w zależności od ograniczenia ruchomości.</p>		
<p>Zasady badania i terapii miednicy i stawów krzyżowo- biodrowych</p>		
<p>Zasady badania i terapii stawów kręgosłupa: Techniki trakcji i mobilizacji.</p>		
<p>Tematyka zajęć – ćwiczeń</p>		
<p>Badanie i terapia stawów ręki, stawu promieniowo-nadgarstkowego, promieniowo-łokciowego bliższego i dalszego, stawu łokciowego, promieniowo-ramiennego</p>		
<p>Badanie i terapia stawów obręczy barkowej i stawu ramiennego</p>		
<p>Badanie i terapia stawu biodrowego, rzepkowo-udowego, kolanowego:</p>		
<p>Badanie i terapia stawu piszczelowo-strzałkowego bliższego, stawu skokowego górnego i dolnego oraz stawów stopy:</p>		
<p>Badanie i terapia miednicy i stawów krzyżowo-biodrowych:</p>		
<p>Badanie i terapia stawów kręgosłupa w odcinku lędźwiowym:</p>		
<p>Badanie i terapia stawów kręgosłupa w odcinku piersiowym i szyjnym</p>		
<p>6. Narzędzia dydaktyczne</p>		
<p>np.: prezentacje multimedialne, plansze edukacyjne, fantomy, modele edukacyjne, atlasy anatomiczne, szkielet człowieka, stoły rehabilitacyjne, pasy do trakcji, wałki, półwałki, kliny ....</p>		
<p>Rzutnik multimedialny, szkielet człowieka, plansze edukacyjne.</p>		
<p>7. Ocena zakładanych efektów kształcenia</p>		
<p>Ocena słowna</p>	<p>Ocena wg</p>	<p>Opis</p>
<p>Bardzo dobry</p>	<p>5.0</p>	<p>Student posiada pogłębioną wiedzę i umiejętności wymienione w efektach kształcenia, bezbłędnie przygotowuje partie materiału podczas pracy bezkontaktowej, wykazuje duże zaangażowanie na ćwiczeniach.</p>
<p>Dobry plus</p>	<p>4.5</p>	<p>Student posiada szczegółową wiedzę i umiejętności wymienione w efektach kształcenia, lecz obciążoną drobnymi błędami, przygotowuje bezbłędnie partie materiału wyznaczone na pracę bezkontaktową, wykazuje duże</p>

Dobry	4	zaangażowanie na ćwiczeniach. Student przyswoił wiedzę i umiejętności wymienione w efektach kształcenia w stopniu dobrym, przygotowuje partie materiału wyznaczone na pracę bezkontaktową z drobnymi błędami, wykazuje średnie zaangażowanie podczas ćwiczeń.
Dostateczny plus	3.5	Student posiada wiedzę i umiejętności wymienione w efektach kształcenia w stopniu podstawowym, popełnia błędy podczas przygotowywania partii materiału zadanego na pracę bezkontaktową, wykazuje przeciętne zaangażowanie podczas ćwiczeń.
Dostateczny	3.0	Student posiada wiedzę i umiejętności, wymienioną w efektach kształcenia w stopniu minimalnym. Informacje, jakie przyswoił sobie podczas pracy bezkontaktowej są niepełne i obciążone błędami.
Niedostateczny	2.0	Student nie opanował wiedzy i umiejętności wymienionych w efektach kształcenia.

8. Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Levit K.: Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu. Wyd. ZL Natura.
2. Levit K.: Leczenie manualne zaburzeń czynności narządu ruch. PZWL.
3. Neuman H.D.: Medycyna manualna. PZWL.
4. Kaltenborn F.: Manualne mobilizacje stawów kończyn. Wyd. Rolewski.
5. Kaltenborn F.: Kręgosłup, badanie manualne i mobilizacja. Wyd. Rolewski.
6. Arkuszewski Z.: Podręcznik medycyny manualnej. Atlas zabiegów – kręgosłup szyjny. Wyd. ELIPSA-JAIM
7. Arkuszewski Z.: Podręcznik medycyny manualnej. Atlas zabiegów – miednica, kręgosłup lędźwiowy, piersiowy, żebra. Wyd. ELIPSA-JAIM

Literatura uzupełniająca:

1. Stodolny J.: Choroba przeciążeniowa kręgosłupa. Wyd. ZL Natura.
2. Rakowski A.: Kręgosłup w stresie. GWP

9. Matryca efektów kształcenia

Odniesienie do szczegółowych efektów kształcenia		
Wiedza	C.W1. C.W2. C.W3. C.W4. C.W5. C.W7. C.W8.	
Umiejętności	C.U1. C.U2. C.U8. C.U9. C.U10.	

Od roku akademickiego 2020/2021

Podpis koordynatora przedmiotu:

.....

Podpis Dziekana:

.....